

**MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR
L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS:
MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES**

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

1. QUINS PASSOS PREVIS S'HAN DE REALITZAR ABANS D'APLICAR MESURES PREVENTIVES?

Segons el RD 374/2001, la presència d'un agent químic perillós implica un risc per a la seguretat i la salut del treballador. Per tant, l'empresari haurà d'avaluar aquests riscos.

Els principals objectius de l'avaluació de riscos és determinar si cal aplicar mesures preventives, quines i amb quina prioritat, per tal d'eliminar o minimitzar aquests riscos. Els resultats d'aquesta avaluació ens permetrà la categorització, tant dels riscos existents com dels riscos potencials de l'activitat, i proporcionarà, finalment, la base per a l'adopció de les mesures preventives més oportunes (article 4 i 5 del RD 374/2001).

2. QUIN TIPUS DE MESURES PREVENTIVES CAL APLICAR?

Quan hi hagi exposició a agents químics **per inhalació** o **via dèrmica** s'aplicaran **principis generals** en qualsevol cas. Tenen caràcter obligatori. En els altres casos, a més d'aquests principis generals, s'aplicaran **mesures específiques** de prevenció.

PRINCIPIS GENERALS	MESURES ESPECÍFIQUES
En qualsevol cas, són obligatoris	Quan hi hagi exposició a agents químics que siguin SENSIBILITZANTS, CANCERÍGENS, MUTÀGENS O TÒXICS PER A LA REPRODUCCIÓ.
	Quan se superin els VLA.
	Irritants lleus amb percepció d'efectes irritants en els treballadors.
	Agents químics amb exposició superior al 10 % del VLA: <ul style="list-style-type: none">· En funció de la magnitud de l'exposició i la naturalesa i gravetat dels danys.· La possibilitat i eficàcia previsible del control ambiental periòdic i vigilància de la salut.· Les dificultats tecnicoeconòmiques per implantar les mesures preventives i la seva eficàcia.
	Quan el tècnic ho consideri oportú en base al seu criteri tècnic professional.

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

3. QUINS SÓN ELS PRINCIPIS GENERALS?

La concepció i organització dels sistemes de treball al lloc de treball

- Ventilar els llocs de treball, tenint en compte les tasques a realitzar, nombre de treballadors exposats i temps d'exposició dels mateixos.
- Limitar la quantitat d'agents químics perillosos als estrictament necessaris.
- Limitar o eliminar la necessitat de manipulació manual dels agents químics.
- Delimitar i separar llocs on s'utilitzin agents químics perillosos.

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

La selecció i instal·lació dels equips de treball

- Establir les condicions que han de reunir els equips de treball abans de la seva adquisició i protocol·litzar les operacions de manteniment.
- Les instal·lacions i els equips que els contenen o generen han de ser hermètics en la mesura del possible.
- Els equips se seleccionaran i instal·laran tenint en compte la perillositat i característiques de l'agent que va a utilitzar-se i de l'entorn en què va a instal·lar-se.

L'establiment dels procediments adequats

- Directrius escrites per a la realització de tasques, detallant pas a pas els requisits de seguretat.
- Supervisió de la correcta aplicació d'aquestes directrius escrites.
- Procediments de treball per evitar exposicions, mitjançant pautes d'actuació i amb la utilització d'equips i condicions de treball establertes. Els procediments formaran part de les autoritzacions o permisos de treball per realitzar determinades tasques perilloses, limitant-se a treballadors qualificats.
- Els equips i les instal·lacions s'han de sotmetre a una planificació estricta de revisions i manteniment, amb registre documental de la seva execució.

L'adopció de mesures higièniques adequades, tant personals com d'ordre i neteja

- Neteja de la roba de treball.
- Instal·lacions per a la higiene personal abans dels àpats i en finalitzar la jornada.
- Tenir en compte les necessitats particulars de les treballadores embarassades o en període de lactància.
- Els sòls, sostres i parets dels llocs de treball que permetin una correcta neteja i, així mateix, garanteixin una total impermeabilització.
- En cas de vessament o fuga es disposarà de cubetes i instal·lacions adequades que permetin recol·lectar i drenar a lloc segur els agents perillosos. L'eliminació o neteja de petits vessaments es farà, segons el cas, amb agents adsorbents o neutralitzants que, un cop usats, es dipositaran en recipients per gestionar els residus i el seu posterior tractament.

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

La reducció al mínim del nombre de treballadors exposats o que puguin estar-ho

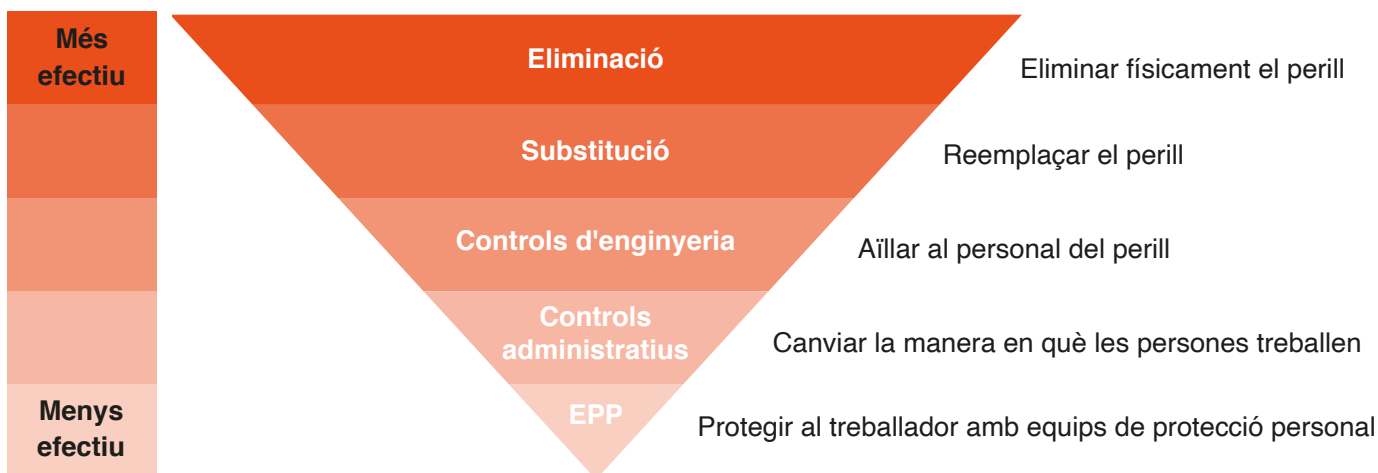
- Limitació d'accés a determinades zones mitjançant senyalització adequada, permisos de treball, etc.
- La separació física de zones per realitzar determinades operacions.

La reducció al mínim de la durada i intensitat de les exposicions

- Mitjançant ventilació adequada.
- Adequant variables del procés sense disminuir el rendiment (rotació de llocs de treball, o el repartiment de tasques entre diversos treballadors).

4. QUINES SÓN LES MESURES ESPECÍFIQUES?

Les mesures específiques en funció de l'eficàcia en la reducció del risc es poden classificar, per ordre de prioritats:

- Només s'ha d'acceptar una mesura preventiva d'ordre inferior quan les mesures d'ordre superior no són aplicables o no són suficients per eliminar el risc.

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

En funció del control sobre el medi d'emissió de contaminants les mesures específiques es poden classificar en:

Control en l'origen o font de perill	Control en la transmissió per l'aire de contaminants	Control sobre el propi subjecte exposat al perill
<p>Substitució del producte contaminant, sempre que sigui possible, per altres que no siguin perillosos o ho siguin menys.</p> <p>Modificació del procés per un altre de menys perillós.</p> <p>Aïllament o confinament del procés per evitar l'exposició dels treballadors.</p> <p>Mètodes humits per evitar la generació de pols.</p> <p>Extracció localitzada. Controls de compres.</p>	<p>Ordre i neteja.</p> <p>Ventilació general per extracció o dilució.</p> <p>Separació font-receptor.</p> <p>Tancaments.</p>	<p>Formació i informació (seguretat per convenciment).</p> <p>Aïllament de l'operari (cabines).</p> <p>Senyalització.</p> <p>Equips de protecció individual.</p> <p>Controls administratius: rotació i canvis de llocs de treball.</p>

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

En funció de l'element sobre el qual actua, el nivell de prioritat i l'objectiu que es pot aconseguir amb la seva implantació, les mesures preventives es classifiquen en:

NIVELL DE PRIORITAT	OBJECTIU DE LA MESURA PREVENTIVA	LA MESURA PREVENTIVA S'APLICA AL			
		AGENT QUÍMIC	PROCÉS O INSTAL·LACIÓ	LOCAL DE TREBALL	MÈTODE DE TREBALL
1°	Eliminació del risc	Substitució total de l'agent químic	Substitució del procés Equips intrínsecament segurs		Automatització Robotització Control remot
2°	Reducció- Control del risc	-Substitució parcial de l'agent -Canvi de forma o estat físic	- Procés tancat - Cabines de guants - Augment de la distància - Manteniment preventiu	- Ordre i neteja - Segregació de departaments bruts	Bones pràctiques de treball Supervisió
			- Extracció localitzada - Equips amb extracció local incorporada - Cubetes de retenció	- Ventilació per dilució - Dutes d'aire - Cortines d'aire - Cabines per als treballadors - Drenatges - Control de focus d'ignició	Horaris reduïts
3°	Protecció del treballador				EPI de protecció respiratòria, dèrmica o ocular. (RD 773/1997) Roba de treball

MESURES PREVENTIVES PER CONTROLAR L' EXPOSICIÓ A AGENTS QUÍMICS: MESURES GENERALS I ESPECÍFIQUES

5. BIBLIOGRAFIA

- Reial Decret 374/2001, de 6 d'abril, sobre la protecció de la salut i la seguretat dels treballadors contra els riscos relacionats amb els agents químics durant la feina.
- INSST. Guía técnica para la evaluación y prevención de los riesgos relacionados con agentes químicos

Mútua Col·laboradora amb la Seguretat Social núm. 151

Plan de actividades
preventivas de la
Seguridad Social 2022

SECRETARÍA DE ESTADO
DE SEGURIDAD SOCIAL
Y FOMENTO
ECONÓMICO
Y EMPLEO